Súd:	Okresný súd Humenné
Spisová značka:	15C/12/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8317200326
Dátum vydania rozhodnutia:	22. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Vladimír Donič
ECLI:	ECLI:SK:OSHE:2019:8317200326.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Vladimírom Doničom v spore žalobcov: 1. P. J., N.. XX.XX.XXXX a 2. V. J., N.. XX.X.XXXX, Y. A. XXX XX M., obaja zastúpení JUDr. Vlastou Pastorkovou, advokátkou so sídlom Strojárska 3998, 069 01 Snina proti žalovaným: 1. R. N., V.., N.. XX.X.XXXX, A. A. N. R. Č.. X, XXX XX T. N. R., 2. R. N., N.. XX.X.XXXX a 3. V. N., N.. XX.X.XXXX, Y. A. A. N. R. Č.. X, XXX XX T. N. R., zastúpení JUDr. Jánom Sopiakom, advokátom so sídlom Štefánikova 17, 066 01 Humenné o ochranu osobnosti s príslušenstvom takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní v 1. až 3. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1. rade nemajetkovú ujmu vo výške 25 000 Eur a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaní v 1. až 3. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 2. rade nemajetkovú ujmu vo výške 25 000 Eur a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaní v 1. až 3. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade náhradu škody vo výške 575,33 Eur a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalobcom vo vzťahu k žalovaným priznáva nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žalovaní v 1. až 3. rade sú povinní zaplatiť na účet tunajšieho súdu súdny poplatok v sume 1 566 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia podali dňa16.01.2017 na súd žalobu, ktorou navrhli aby súd zaviazal žalovaných v 1. až 3. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1. rade nemajetkovú ujmu vo výške 25 000 Eur, žalobcovi v 2. rade nemajetkovú ujmu 25 000 Eur a žalobcom v 1. a 2. rade náhradu škody vo výške 575,33 Eur.

2. V žalobe uviedli, že sú rodičmi dcéry B. J., nar. XX.X.XXXX, pričom dňa 05.7.2015 v presne nezistenom čase okolo 14.00 hod. došlo vo dvore rodinného domu č. XX v obci A. N. R. k jej usmrteniu a to tým spôsobom, že v priebehu manipulácie s dlhou vzduchovou zbraňou zn. B.M. XXX, V. XX, K. X,X V., žalovaným v 1. rade, maloletým R. N. došlo z tejto zbrane k výstrelu olovenej strely nezistenej značky, typu F., K. X,X V., ktorým bola maloletá B. zasiahnutá do hrudníka vpredu vpravo, následkom čoho došlo k priestrelu pravých pľúc a vzniku šoku po úraze a krvácaniu, čo viedlo k periférnemu zlyhaniu srdcovocievnej a dýchacej činnosti a bezprostredne k smrti maloletej B..

3. Dňa 05.7.2015 bolo vyšetrovateľom PZ OR PZ v Humennom začaté trestné stíhanie vo veci prečinu usmrtenia, nakoľko zistené skutočnosti nasvedčovali tomu, že došlo k usmrteniu mal. B. a to tým spôsobom, že v tom čase presne nestotožnenou maloletou osobou v priebehu manipulácie s dlhou vzduchovou zbraňou došlo k výstrelu, ktorým bola mal. B. zasiahnutá do hrudníka vpredu vpravo celkom hore a následne došlo k jej vykrvácaniu, pričom súdny znalec V.. Q. D. ako bezprostrednú príčinu smrti mal. B. konštatoval šok po vykrvácaní pri strelnom poranení hrudníka. Uznesením OR PZ Humenné, odbor kriminálnej polície sp. zn. ČVS: ORP - 314/1-VYS-HE-2015 zo dňa 27.10.2015 bolo trestné stíhanie zastavené, pretože v prípade páchateľa trestného činu išlo o osobu, ktorá pre nedostatok veku nie je trestne zodpovedná.

4. Žalobcovia poukázali na ust. § 11, § 13 ods. 1 a 2 a § 15 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka. Uviedli, že medzi fyzickými osobami existujú vzájomné, sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a citového života, pričom porušenie práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť.

5. Žalobcovia ďalej v žalobe uviedli, že smrťou ich dcéry mal. B. bola narušená celistvosť ich rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. V dôsledku tragickej smrti ich dcéry uvedeným spôsobom došlo u nich k nesmierne závažnej ujme spočívajúcej v strate milovaného dieťaťa čím sú ochudobnení do budúcna o ich spoločný rodinný život v jej prítomnosti. Ujmu v dôsledku jej smrti pociťujú najmä v citovej strate, keď jej smrťou stratili jej lásku a radosť s ňou prežívanú. Ich bolesť je o to väčšia, že krvácajúca dcéra zomrela priamo v ich náručí, ktorý obraz budú mať nadosmrti v očiach. Po smrti maloletej dcéry ostali sami, nakoľko okrem zomrelej mal. B. majú iba jediné dieťa a to dcéru W., ktorá je však už vydatá a má svoju vlastnú rodinu. Neprejde deň, aby si žalobcovia na svoju mal. B. nespomenuli, takmer každý deň navštevujú jej hrob, pričom často tam trávia celé hodiny. Obzvlášť ťažko prežívajú obdobie sviatkov a jej narodenín, kedy jej kupujú darčeky a nosia ich na jej hrob.

6. Zo strany žalovaných im nebola osobne prejavená žiadna ľútosť nad skutkom spáchaným maloletým žalovaným v 1. rade. Morálne neboli žalobcovi „uspokojení“ ani v podobe jeho odsúdenia za spáchaný trestný čin z dôvodu jeho nedostatku veku.

7. Protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade došlo k nezvratnej deštrukcii vzájomných rodinných väzieb medzi žalobcami a ich dcérou B. a tým aj k zásahu do ich osobnostných práv. Doposiaľ pociťujú v dôsledku toho úzkosť, smútok, zúfalstvo. V danom prípade nie je podľa ich názoru morálna satisfakcia postačujúca a intenzita a okolnosti protiprávneho zásahu žalovaného v 1. rade odôvodňujú priznanie finančného zadosťučinenia, t. j. nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko ujma ktorú utrpeli je trvalá a v danom prípade nie je možné uskutočniť žiadnu nápravu. V ustálenej judikatúre ako aj u odbornej verejnosti panuje názor, že smrť blízkej osoby nemožno nijako vyčísliť peniazmi a teda neexistuje ani ekvivalentná náhrada. Náhrada nemajetkovej ujmy predstavuje skutočne len určitú satisfakciu, ktorej úlohou je iba do istej miery odškodniť stratu pozostalým, resp. zmierniť následky neoprávneného zásahu do práva na súkromný a rodinný život. Vzhľadom na nenapraviteľný následok protiprávneho konania žalovaného v 1. rade, všetky útrapy, ktoré žalobcovia v dôsledku svojej milovanej dcéry B. prežili, prežívajú a do konca svojho života budú prežívať, intenzitu zásahu do ich súkromného a rodinného života a spôsobenú ujmu, žalobcovia požadujú od žalovaných náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25 000 Eur pre každého z nich, t. j. spolu 50 000 Eur.

8. Žalobcovia ďalej v žalobe uviedli, že v súvislosti so smrťou dcéry B. im vznikla aj materiálna ujma vo forme nákladov na jej pohreb vo výške 655 Eur, z ktorých časť vo výške 79,67 Eur im bola uhradená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a preto v súlade s ust. § 420 a § 422 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka si uplatňujú aj náhradu škody vo výške 575,33 Eur.

9. Pokiaľ ide o zodpovednosť žalovaného v 1. rade žalobcovia poukázali na ust. § 11 a ust. § 853 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého platí, že občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené týmto ani iným zákonom sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom im najbližšie. Právnym vzťahom zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnostných právach fyzickej osoby podľa § 11 s nasl. Občianskeho zákonníka sú obsahom a účelom

najbližšie právne vzťahy zodpovednosti za majetkovú ujmu (škodu) spôsobenú v majetkovej sfére poškodeného (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka). Analogicky preto platí, že pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený maloletým, ktorý je schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky, zodpovedá za škodu ním spôsobenú, pričom spoločne a nerozdielne s ním za škodu ním spôsobenú zodpovedá aj ten, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad.

10. Žalobcovia uviedli, že z uznesenie OR PZ Humenné, odbor kriminálnej polície sp. zn. ČVS: ORP - 314/1-VYS-HE-2015 zo dňa 27.10.2015 jednoznačne vyplýva, že žalovaný v 1. rade bol páchateľom trestného činu usmrtenia ich mal. dcéry B., pričom pre jeho nízky vek bolo trestné stíhanie v danej veci zastavené. Oni sú však toho názoru, že žalovaný v 1. rade, ktorý mal v čase spáchania skutku, t. j. usmrtenia ich dcéry ako 13 ročný aj napriek svojmu veku ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky a to aj vzhľadom na množstvo informácií, ku ktorým mal prístup či už prostredníctvom televízie, tlače alebo sociálnych sietí a teda musel vedieť, že akákoľvek strelná zbraň môže človeka nielen zraniť ale aj zabiť. Mal tak rozumovú ako aj vôľovú schopnosť vyvinutú do tej miery, aby bol schopný sa správne rozhodnúť, t. j. ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky.

11. Vo vzťahu k žalovaným v 2. a 3. rade ako zákonným zástupcom žalovaného v 1. rade žalobcovia uviedli, že títo sú spoločne a nerozdielne zodpovední za im spôsobenú materiálnu ako aj nemateriálnu ujmu, pretože ako osoby povinné vykonávať dohľad nad žalovaným v 1. rade výkon tohto náležitého dohľadu zanedbali. Žalovaní v 2. a 3. rade vedeli, že na stene otca žalovaného v 2. rade, kde sa v čase usmrtenia mal. B. všetky strany sporu nachádzali, sa nachádza strelná zbraň bez akéhokoľvek zabezpečenia a túto skutočnosť žalovaní v 2. a 3. rade potvrdili aj vo svojich výpovediach v trestnom konaní. Žalovaný v 2. rade namiesto toho aby túto zbraň zabezpečil pred použitím synom, žalovaným v 1. rade naopak pár dní pred nešťastím kúpil do nej náboje a dovolil svojmu synovi z nej vystreliť. Túto skutočnosť vo svojej výpovedi v trestnom konaní potvrdila staršia dcéra žalovaných v 2. a 3. rade W.. Je teda zrejmé, že žalovaní v 2. a 3. rade sa v žiadnom prípade nemôžu odvolávať na ust. § 422 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ten kto je povinný vykonávať dohľad, zbaví sa zodpovednosti, ak preukáže, že náležitý dohľad nezanedbal.

12. Žalovaní žiadali žalobu zamietnuť, pretože podľa ich názoru nie je daná ich zodpovednosť za následok, ktorý nastal. Nešťastná udalosť, pri ktorej došlo k usmrteniu mal. B., nenastal v súvislosti s tým, že by žalovaní v 2. a 3. rade zanedbali náležitý dohľad nad ich mal. synom, žalovaným v 1. rade, ktorý mal v kritický deň manipulovať so vzduchovou zbraňou, ktorej samovoľným výstrelom došlo k výstrelu. Nesúhlasili ani s tvrdením žalobcov, že by z ich strany nebola prejavená žiadna ľútosť nad tým, čo sa stalo. Svoju ľútosť im prejavili bezprostredne po nehode a obidve strany sa zhodli na tom, že išlo o nešťastnú nehodu, ktorej nikto nemohol zabrániť a ani nemohol predpokladať, že sa môže stať. Žalobcom dokonca aj prispeli na druhý deň po nešťastnej udalosti na prípadné náklady na pohreb čiastkou 400 Eur, o čom môžu vypovedať svedkyne Q. H., Z. N. a T. F.. Podľa názoru žalovaných, žalobcovi po smrti ich dcéry neboli v ich živote nejakým spôsobom výrazne obmedzení, svoj život po jej smrti nijako spoločensky neobmedzili. Zúčastnili sa viacerých rodinných akcií, ako sú svadby a oslavy narodenín, ale aj iných spoločenských podujatí organizovaných v blízkom okolí ich bydliska. Nemajú ani vedomosti o tom, že by žalobkyňa v 1. rade trpela v dôsledku smrti mal. B. nejakými depresiami, ktoré by ju nútili navštíviť odborného lekára a užívať lieky. Rovnako nepostrehli, že by žalobca v 2. rade začal po smrti dcéry nadmerne požívať alkoholické nápoje, pretože rovnako pil aj predtým. Skôr oni ako žalovaní sú vylúčení zo spoločenského života, pretože žalobcovia v rómskej komunite v ich okolí žiadajú príbuzných a rómske rodiny, aby ich na rôzne rodinné podujatia nepozývali. Oni ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od nich očakávať nemohli zabrániť nešťastiu, ktoré sa v osudný deň stalo. V tento deň došlo k zhluku viacerých náhodných okolností, ktoré sa ani nedali predpokladať, a ktoré potom mali za následok smrť dcéry žalobcov. Podľa ich názoru miera zodpovednosti za následok, ktorý sa stal rovnako dopadá na žalobcov ako aj na nich a súd by mal skúmať aj ich mieru zodpovednosti (spoluvinu) za tento následok.

13. Súd vo veci vykonal dokazovanie vypočutím žalobcov, žalovaných, svedkov V. X., Z. N., R. N., N.. XXXX, T. B., P. X., T. F., oboznámením sa s vyšetrovacím spisom OR PZ, odbor kriminálnej polície číslo: ORP-314/1-VYS-HE-2015 a ďalšími listinami tvoriacimi obsah súdneho spisu zistil nasledovný o skutkový stav:

14. Žalobkyňa v 1. rade vypovedala, že v osudný deň bola aj s manželom na návšteve u žalovaných, kde sa zišlo viacero dospelých a detí. Po určitom čase mal. Dcéra vyšla von, volala mama a ona videla, že z úst jej tečie krv. Privolali záchranku, ktorá prišla asi o 20 minút a medzitým sa dozvedela, že syn žalovaných v 2. a 3. rade mal. B. postrelil. Záchranka už konštatovala iba smrť dieťaťa. Mal. R. tam po celý čas nebol, neskôr sa dozvedela, že guľka sa odrazila a trafila mal. B., čo však nebola pravda ako jej následne povedal vyšetrovateľ. Po smrti dcéry sa im zmenil život, dovtedy žili usporiadaným život a asi v júni toho roka sa vrátili z Anglicka. U nej samej nastali depresie, musela navštíviť psychológa, chodila na sedenia a užívala lieky. Postupe sa situácia začala zlepšovať aj z dôvodu, že ich staršia dcéra mala už dcéru a teda ona mala vnučku. Následky straty mal. B. však pretrvávajú dodnes a môže povedať, že sa s tým nezmiernia nikdy. Výrazne obmedzili svoj spoločenský život, viac ako rok nebola na žiadnej oslave, dokonca ani vlastnému bratovi nebola na svadbe. Aj na manžela táto situácia veľmi ťažko doliehala, musela na neho dávať pozor, pretože sa vyhrážal, že žalovaným podpáli dom a vo zvýšenej miere začal požívať alkoholické nápoje. Nakoniec aby situáciu ukľudnili, opäť vycestovali do Anglicka, kde ostali asi 6 mesiacov, bolo im clivo za druhou dcérou a vnučkou. B. bola štvrtáčka, bola oveľa mladšia od staršej dcéry a bola ich miláčikom. Nedá sa opísať ako im stále chýba, pri každej príležitosti si na ňu spomínajú.

15. Žalobca v 2. rade vo svojej výpovedi uviedol, že žalovaná je jeho sesternica, žalovaný jej manžel a v osudnom čase boli na návšteve u rodiny H., ktorí sú ich svatovci. K ním chodili dosť často a predmetná zbraň tam u nich visela a nikdy sa nič nestalo. Asi mesiac po návrate z Anglicka išli s manželkou a dcérou B. navštíviť staršiu dcéru, kde bývali aj rodičia žalovaných. Deti sa hrali vonku, po chvíli vybehla s krikom B. a odpadla. Privolaná záchranka konštatovala už iba jej smrť. Zisťoval ako došlo k jej postreleniu a otec žalovaného 1. rade mu povedal, že tento nechtiac vystrelil a tiež mu nevedel bližšie povedať ako k streľbe došlo. Poprel, že by im žalovaní dali 400 Eur na pohreb a uviedol, že okrem R. N. B.J. sa mu nikto nebol ospravedlniť. Je pravdou, že sa aj chcel pomstiť za smrť svojej dcéry, lebo ju veľmi ťažko znášal, avšak napokon mu pomohla manželka, ktorá ho dala na pravú mieru, opäť vycestovali do Anglicka a po návrate už uvažoval celkom ináč.

16. Žalovaný v 1. rade vo svojej výpovedi uviedol, že v ten deň videl v rodinnom dome Q. H. na stene zavesenú vzduchovku, ktorú zvesil a išiel s ňou von na dvor, kde boli všetci a kde ju chcel ukázať svojmu ujovi Q. H. a vtedy tá puška vystrelila. Pamätá sa, že keď vystrelila, zasiahla B. J., viac si nepamätá. Vie však, že pušku nenabíjal, nezaujímal sa o náboje, ani ich nehľadal. Zvesil ju zo steny a iba ju chcel ukázať ujovi. Keď ju dával dole zo steny nebol tam nikto prítomný. Uja sa chcel iba opýtať, že odkiaľ ju má. Nikdy predtým z nej nestrieľal, nemal s ňou žiadne skúsenosti ale vedel, že ňou je možné ublížiť človeku. Na cintoríne kde je mal. B. pochovaná nebol, pretože sa bojí výčitiek jej rodičov. Od vtedy sa mu zmenil život, nechodí s kamarátmi vonku, utiahol sa do seba.

17. Žalovaný v 2. rade vypovedal, že krátko, asi mesiac pred osudnou udalosťou sa s celou rodinou vrátili z Anglicka. Daň predtým oslavovali v jeho dome narodeniny, ktorý bol čiastočne zrekonštruovaný a to aj za prítomnosti žalobcov. Prespali v dome jeho sestry Q. H.. Na druhý deň čistil bazén, ostatní pili kávu. On nič nevidel, iba počul krik a následne uvidel žalobkyňu v 1. rade ako beží z domu za ňou mal. B., ktorá kričala mama, mama a z úst jej tiekla krv. Nevedel opísať čo sa stalo, to sa dozvedel až neskôr. Uvidel na zemi ležať vzduchovku a pomyslel si, že sa z nej strieľalo. Jeho syn kričal, že on nestrieľal, že vzduchovka vystrelila sama a utekal do poľa. Syn sa bil po tvári, hovoril, že on nestrieľal, že vystrelila sama a následne odpadol. Po príchode policajtov požiadal, či môže ísť so synom k lekárovi, pretože mi prišlo zle, čo mu bolo umožnené. Následne sa dozvedel, že podľa expertízy bola zbraň poškodená a vystrelila svojvoľne. Bola to vzduchovka jeho otca, u ktorého visela na stene a nepamätá si, že by sa z nej bolo strieľalo, pretože on žil možno 5 rokov v Anglicku. Nevedel uviesť, či zbraň bola nabitá alebo nie. On s ňou nikdy nemanipuloval, ani z nej nikdy nestrieľal. Nikdy predtým sa nestalo, že by ku syn zo steny zvesil a ani nevedel povedať, či ju mal jeho otec na niečo pripravenú.

18. Žalovaná v 3. rade vo svojej výpovedi uviedla, nebola prítomná pri predmetnej nešťastnej udalosti. Po oslave narodenín v ich rekonštruovanom dome pripravovala obed. Dala jesť synovi, t j. žalovanému 1. rade a mal. B.. Volala na obed aj druhého syna, medzitým však počula krik syna R., ktorý kričal, že on to neurobil, on nestrieľal, zbraň vystrelila sama. Syn utekal do poľa, ona bežala za ním, bil sa po tvári, spadol, kopal a ona ho pritisla k sebe aby ho ukľudnila. Odviedla ho do šopy u H. a keď ho ukľudnila, vyšla na dvor kde bol jej manžela a už aj záchranná služba. Nevidela ležať mal. B., pretože tam bolo viac ľudí. Syna odviedla k svojim rodičom do T. N. R. a až tam sa po príchode polície dozvedela čo sa stalo a že dievčatko zomrelo. Keď syna začali vypočúvať policajti, synovi prišlo zle, preto požiadali

policajtov o možnosť jeho lekárskeho ošetrenia, čo im bolo umožnené. Pokiaľ ide o zbraň, túto v dome registrovala, no nikdy s ňou nemanipulovala a ani nevie ako sa s ňou narába. Nevedela by povedať či bola nabitá alebo nie. Nikdy keď boli so synom na návšteve u majiteľa zbrane nevidela syna aby ju mal v rukách alebo aby s ňou manipulovala preto ani nemala dôvod ho poučovať o tom, že je nebezpečná a aby s ňou nemanipuloval. Je jej ľúto čo sa stalo pretože aj oni sú touto udalosťou postihnutí. Aj ich syn aj oni navštevovali psychologičku a užívali lieky. Pokiaľ ide o sumu 400 Eur, ktoré jej manžel ponúkol žalobcom na náklady pohrebu, vie o nich a vedia o nich aj svedkovia Q. H., Z. N. a T. F..

19. Svedkyňa V. X.Á., teta žalobcov a tiež príbuzná žalovanej v 3. rade uviedla, že sa nezúčastnila predmetnej nešťastnej udalosti, resp. nebola na mieste nešťastia prítomná, všetko čo vie o nej vie len z počutia. Môže iba potvrdiť, že žalobcovia boli po smrti mal. B. v zlom psychickom stave a to až tak, že žalobkyňa v 1. rade na jej pohrebe omdlela. Ani v súčasnosti nie sú v dobrom psychickom stave.

20. Svedkyňa Z. N. uviedla, žalovaný v 2. rade je jej syn, žalovaný v 1. rade vnuk a žalovaná v 3. rade nevesta. Dcéra žalobcov je vydatá za syna jej dcéry. Pri samotnej udalosti nebola, aj keď sa zdržiavala v dome kde k nej došlo. V tom čase pripravovala s nevestou obed, začula krik a uvidela bežať vnuka, t .j. žalovaného v 1. rade, ktorý kričal, že nič neurobil, tušila, že sa niečo stalo. Oproti nej išla aj dcéra žalobcov, mal. B., ktorú chytila do náručia a pýtala sa jej čo sa stalo. Malá volala na mamu a ukazovala si na srdce. Pokiaľ ide o samotné zranenie a zbraň, uviedla, že nevidela kto ju zo steny zvesil a ani nevidela ako k samotnému incidentu došlo. Pokiaľ ide o sumu 400 Eur, ktorú mal jej syn, žalovaný v 2. rade dať žalobcom pred pohrebom, bola pri tom, ako ich žalobca v 2. rade odmietol, ten mu ich však skrútil a strčil do vrecka na košeli.

21. Svedok R. N. uviedol, že je otec žalovaného v 2. rade a svokor žalovanej v 3. rade a aj so žalobcami je ako rodina, lebo matka žalobkyne v 1. rade bola jeho sesternica a so žalobcom v 2.rade je v kamarátskom vzťahu. V deň keď došlo k tejto udalosti bol v dome, počul hurhaj a tak vybehol von. Keď vyšiel von videl ako mal. B. ide tiež vonku a potom začala odpadávať. Ďalej si nepamätá, lebo aj on skolaboval. Predmetná zbraň patrí jemu a pokiaľ vie na stene visela asi 7 rokov, počas ktorých sa z nej nestrieľalo, ani do nej nekupoval strelivo. Možno to bolo aj dlhšie. Ani túto zbraň nikdy chlapcom ani žalovanému v 1. rade neukazoval. Taktiež nevie o tom, že by niekedy niekto túto zbraň zvesil zo steny a strieľal z nej. Rovnako ju nekontroloval či bola alebo nebola nabitá. Nevedel povedať ako sa táto zbraň v ten kritický deň dostala k mal. R..

22. Svedok T. B., brat žalobkyne v 1. rade a švagor žalobcu v 2. rade sa k samotnému incidentu vyjadriť nevedel. Uviedol, že finančné prostriedky na pohreb mal. B. im poskytol čiastočne on, čiastočne ďalší príbuzní. Potvrdil, že žalovaní v 2. a 3. rade boli navštíviť žalobcov deň pred pohrebom, nevedel však uviesť, či im aj dali nejaké finančné prostriedky na pohreb.

23. Svedkyňa P. X. uviedla, že jej nebohý druh bol bratrancom žalobu v 2. rade. K samotnej udalosti sa vyjadriť nevedela, uviedla iba, že žalobcovia neboli schopní po finančnej stránke zabezpečiť pohreb mal. B. a hlavným organizátorom bol T.A. B.. Nevie o tom, že by žalovaný v 2. rade núkal žalobcom finančnú pomoc alebo im dal nejaké finančné prostriedky na zabezpečenie pohrebu.

24. Svedkyňa T. F., matka žalovanej v 3. rade vypovedala, že deň pred pohrebom išla so žalovanými v 2. a 3. rade k žalobcom a videla ako im žalovaný v 2. rade núkal finančnú pomoc vo výške 400 Eur a aj im tieto finančné prostriedky dal.

25. Z uznesenia OR PZ v Humennom, odbor kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania, ČVS: ORP-314/1-VYS-HE-2015 zo dňa 27.10.2015 vyplýva, že podľa § 215 ods. 1 písm. d) trestného poriadku s poukazom na § 9 ods. 1 písm. c) trestného poriadku, trestné stíhanie ktoré bolo začaté za čin iná trestný usmrtenie podľa § 149 ods. 1 ods. 2, písm. b) trestného zákona preto, že dňa 05.7.2015 v presne nezistenom čase okolo 14.40 hod. vo dvore rodinného domu č. XX v obci A. N. R., okres V., došlo k usmrteniu mal. B. J., N.. XX.X.XXXX a to tým spôsobom, že v priebehu manipulácie s dlhou vzduchovou zbraňou zn. B. XXX, V. XX, K. X,X V., M.. Č.. XXXXXX maloletým R. N.Y., N.. XX.X.XXXX došlo z tejto zbrane k výstrelu olovenej strely nezistenej značky typu F. K. X,X V., ktorým bola mal. B.T. J. zasiahnutá do hrudníka vpredu vpravo, následkom čoho došlo k priestrelu pravých pľúc a vzniku šoku po úraze a krvácaní, čo viedlo k periférnemu zlyhaniu srdcovocievnej a dýchacej činnosti i bezprostredne k smrti maloletej B. J. sa zastavuje, pretože ide o osobu, ktorá pre nedostatok veku nie je trestne zodpovedná.

26. Z faktúry č. 150100109 zo dňa 06.7.2015 splatnej dňa 20.7.2015 vystavenej dodávateľom J. B., N. X, XXX XX S., J.: XXXXXXXX pre odberateľa V. J., M. XXX, XXX XX T. N. R. vyplýva, že za pohrebné služby bola žalobcom vyúčtovaná sume 477 Eur. Z dodacieho listu zo dňa 06.7.2015 vystaveného dodávateľkou A. K., XXX XX S.N. N. E. XXX, J.: XXXXXXXX vyplýva, že žalobcom bolo za materiál spojený s pohrebom vyúčtovaných 178 Eur.

27. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa odseku 2 pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa odseku 3 výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 15 OZ po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jej rodičom.

Podľa § 420 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 422 ods. 1, 2 OZ maloletý alebo ten, kto je postihnutý duševnou poruchou, zodpovedá za škodu ním spôsobenú, ak je schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky; spoločne a nerozdielne s ním zodpovedá, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad. Ak ten, kto spôsobí škodu, pre maloletosť alebo pre duševnú poruchu nie je schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, zodpovedá za škodu ten, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad. Kto je povinný vykonávať dohľad, zbaví sa zodpovednosti, ak preukáže, že náležitý dohľad nezanedbal.

28. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

29. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (209/1992 Zb.), každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

30. Úprava ochrany súkromia, vrátane rodinného súkromia, vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnene zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma. Funkciou práva na súkromie je totiž zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť súkromnej sféry, v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava zároveň rodinný život priraďuje k súkromnému životu, pričom toto priradenie treba interpretovať tak, že rodinný život a právo na jeho ochranu sú súčasťou súkromia. Súčasťou súkromného života je bezpochyby rodinný život, zahŕňajúci nielen sociálne, morálne a kultúrne vzťahy medzi najbližšími príbuznými, bez ohľadu na to, či trvale žijú alebo nie, ako aj vzťahy medzi prarodičmi a vnukmi alebo medzi dospelými deťmi, žijúcimi vo vlastných rodinách a ich rodičmi. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám, čo v sebe zahŕňa vzťahy sociálne, kultúrne, ale aj morálne, či materiálne. Zásahy do týchto vzťahov, ktoré sú neoprávnené, možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života - do rodinného súkromia. V prípade, že i medziľudské väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu a vykazujú určité ďalšie charakteristiky, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia ako čiastkového práva na ochranu osobnosti za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť a existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy.

31. Nečakaným šokujúcim úmrtím najbližšej príbuznej žalobcov došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život), pričom následok tohto zásahu je nereparovateľný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Podľa ustálenej súdnej praxe bola preto daná aplikácia ustanovenia § 11 a § 13 ods. 1 O. z., v dôsledku čoho žalovaní zodpovedajú i za nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobcom. Zákonom stanovené predpoklady pre vznik objektívnej zodpovednosti za protiprávny zásah do osobnostných práv žalobcov, ako aj pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, boli tak v prípade žalovaných naplnené (neoprávnený zásah do chráneného osobnostného práva fyzickej osoby, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť osobnosť fyzickej osoby, nemajetková ujma v jej osobnostnej integrite a príčinná súvislosti medzi nimi).

32. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnych, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/04 zo 4. mája 2005). Z tohto pohľadu ustanovenia O. z. upravujú podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby. Strata blízkej osoby je pre väčšinu ľudí tou najväčšou stratou, s ktorou sa môžu vo svojom živote stretnúť (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22. decembra 2015). Preto šokujúca smrť dieťaťa žalobcov predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, v prípade ktorej je morálna satisfakcia z hľadiska zadosťučinenia nepostačujúca.

33. Súd je toho názoru, že v danom prípade konaním žalovaného v 1. rade, za ktorého konanie zodpovedali žalovaní v 2. a 3. rade, ako jeho zákonní zástupcovia, a ktorí zanedbali svoje povinnosti náležitý dohľad nad ním, došlo k vážnej ujme na strane žalobcov, a ako správne uviedla právna zástupkyňa žalobcov, k mimoriadne traumatizujúcej skutočnosti v ich živote, ktorá je nezvratná a svojou povahou nereparovateľná. Dovtedy žalobcovia žili v spoločnej domácnosti s maloletou Sárou v šťastnej rodine, pričom mal. B. bola v detskom veku, blížiacom sa veku teenagerskému, ktorý ešte neprináša so sebou problémy spojené s rozvojom pubescenta. B., ako jediné maloleté dieťa v rodine (jedno iba z dvoch) vnášala do života žalobcov zmysel a radosť zo života. Jej smrťou stratili žalobcovia možnosť naďalej byť súčasťou ďalšieho jej osobnostného vývinu a pozorovať a usmerňovať jej ďalšiu životnú cestu, prípadne sa dočkať jej životných úspechov. Žalobcovia sa nevedia s jej smrťou zmieriť a vyrovnať, o čom svedčia aj ich pretrvávajúce psychické problémy, ktoré sa prejavujú nielen nechuťou stretávať sa s príbuznými ale aj s ostatnými obyvateľmi obce, ale aj neschopnosť vídať jej spolužiačky, či miesta, ktoré navštevujú. Táto udalosť zanechala na živote žalobcov trvalé následky nielen po psychickej stránke ale prejavili sa aj fyzicky, keď pri ich veku 37 a 41 rokov už nie sú schopní pre zdravotné problémy žalobkyne priviesť do rodiny ďalšie dieťa.

34. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, v dôsledku neoprávneného zásadu do práva na ochranu osobnosti, sú závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila). V dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného v 1. rade došlo v danom prípade k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb, vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelou. Táto intenzita bola daná už tým, že šlo o manželský pár, vykonávajúci starostlivosť o maloleté dieťa. Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca aktivity pozostalého, často vyžadujúca odbornú pomoc (v dôsledku duševného ochorenia), sú žalobcovia zasiahnutí stratou osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním je práve upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov, partnerskej spolupatričnosti a odovzdávanie materinskej lásky, i výchovného poslania, na ktorých je človek existenčne závislý. Ich absencia sa negatívne prejaví nielen vo sfére osobnostného prežívania, ale významným spôsobom ovplyvní celý budúci život človeka. Strata takéhoto člena rodiny predstavuje nenávratnú deštrukciu medziľudských väzieb, vytvárajúcich základ rodinného života. Následkom toho je zmena plne fungujúcej mladej rodiny s deťmi na neúplnú rodinu, navždy strádajúcu v jednotlivých oblastiach rodinného života, ovplyvňujúcu tiež sebarealizáciu pozostalých členov rodiny.

35. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, tak ako je vyššie uvedené, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obete porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška relutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu (vyššie uvedených v danom prípade).

36. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčísliť). V náleze Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. 1568/09 bol konštatovaný zásah do práva na ochranu osobnosti civilným deliktom a primerané zadosťučinenie označené za jednu z civilnoprávnych sankcií, ktorá má odrádzať rušiteľa chránených osobnostných statkov a jeho možných nasledovníkov protiprávneho konania a byť tak nástrojom prevencie (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22. decembra 2015).

37. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obete" podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade B. proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade B. proti Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (Q.. P. Z., W.., Krátke pojednanie o škodách, ujmách a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva). Ústavný súd Českej republiky konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (sp. zn. I. ÚS 2844/14).

38. Občiansky zákonník neupravuje maximálnu ani minimálnu výšku poskytovaného zadosťučinenia. V zmysle § 13 ods. 1 OZ sa vyžaduje iba primeranosť tohto zadosťučinenia s prihliadnutím na závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Zmyslom zadosťučinenia nemá byť zábezpeka, zdroj obživy ani náhrada príjmu a nemôže viesť k neprimeranému obohateniu. Výška priznaného zadosťučinenia musí zohľadňovať závažnosť vzniknutej ujmy na strane žalobcov, teda trvalú citovú traumu ale aj okolnosti na strane žalovaných. Z uvedených dôvodov súd priznal žalobcom v 1. a 2. rade nemajetkovú ujmu vo výške po 25 000 Eur ako aj náhradu škody spolu vo výške 575,33 Eur.

39. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z .z. Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí a priznal nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcom žalovaným, ktorí boli v konaní v plnom rozsahu a to s tým, že o ich náhrade bude rozhodnuté samostatným konaním po právoplatnosti tohto rozsudku.

40. O zaplatení súdneho poplatku súd rozhodol tak, že nakoľko žalobcovia sú od platenia súdneho poplatku oslobodení podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 71/1992 Zb., na zaplatenie súdneho poplatku zaviazal žalovaných v súlade s ust. § 2 ods. 2 a pol. 7b písm. b) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch (66 Eur + 1 500 Eur).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.